

majd hősi és burleszk-szerepekben tűnt ki. Szép tenor hanggal bírt, csak egy nagy hibája volt, mint ezt Déryné is írja naplójában, hogy: »hidegen, minden tűz nélkül markírozta el szerepét« és »hidegebb volt, mint a jégcsap«; szóval flegmatikus volt, mindamellett az ő érdeme, hogy a vidéken az operaelőadások meghonosodtak. Több mint 22 színművet és operát ültetett át magyarra. Jelesebbek: »A tolvaj szarka« (Rossini), »A bűbajos vadász« (Weber), »Don Juan« (Mozart), »A fejjér asszony« (Boieldieu), »Helvétziai háznép« (Weigl), »Hó« (Auber), »Varázssíp« (Mozart) stb. operaszövegek, színművek: »A halottrabló« (Birch-Pfeiffer Sarolt), »Boldogasszony temploma harangozója« (Hugo Victor), »Egy óra« (Levis és Vogel vj.), »Mérgekverő« (Scribe), »Pajzán ifjú« (Kotzebue vj.). — Első neje: Ecsedy Jozefa, üttörő színésznő, jeles énekesnő, sz. 1795-ben, Ilyefalván, Erdélyben. Egy Vajna nevű kisbirtokos neje volt, kitől elválván, Kolozsvárott lett színésznő. 1809-ben Vida László intendánsága alatt Pesten játszott a Hacker-szálában, majd 1816-ban Kilényi Dávid színtársulatához szerződik és vele élt 6 évig, majd férjével bejárta az egész országot. 1824. dec. 27-én Debrecenben találjuk. Később Kőszeghy Alajos felesége lett. Igen szép nő volt és a közönséget különösen finom hangjával valóssággal elbájolta. Kedvenc szerepei voltak: A »Tündérmű«-ban Marcsa, a »Szép és rút leány«-ban Smikertné. — Utolsó fellépte 1827. jan. 13-án Kolozsvárott volt, a »Keresztes vitézek« c. Kotzebue-féle szmű Salome szerepében. Ugyanezen év május 24-én vízbetegségben elhalt Kolozsvárott. — Második neje: Botos Karolina, színésznő, sz. 1811-ben, Borsos Klárral együtt lépett színpadra 1820. táján Kolozsvárott, hol Gross Péter énekesiskoláját látogatta és Déryné rábeszélésére színésznő lett, miután szép hangja volt. Polgári családból származott. 1837. okt. 26-án fellépett a Nemzeti Színházban a »Borgia Lucretia« c. drámában. Vörösmarty az »Athenaeum«-ban szigorú kritikát írt róla, mondván: »tartásában s mozgásaiban semmi élet, semmi könnyűség, fesztelenség; beszédében, szavalásában egy szikra természet sincs. A nyelv, melyet ő beszél, nem emberi, olyan, mintha

madár tanulta volna el, mely a tanultból természetes hangjába gyakran visszaesik.« 1841-ben a »Honművész« (44. szám.) ezt a kritikát közli róla: »vándor színésztársaságnál egy nagyon is jelesen alkalmazható nő, drámai személyzetben, vígjátékban néműleg ha szintén nem is mindig, de ki-elégítő; az eddig itt voltakát túléri s még énekel is. Hangja ugyan nem elragadó, hatásos, erőtelen; néhol gyenge, de kedves, síma, elömlő.« 1843-ban már nem játszhatott, mert 42 hétig beteg volt. Felsegítésére dec. 3-án előadást tartottak a kolozsvári színházban, nemsokára rá (dec. 14-én) meghalt, vízbetegségben.

(Erődi Jenő)

**Pályázni.** E kifejezés annyit tesz, mint valakivel valamely színtársulathoz együtt működni. Leginkább ily formában szokás mondani: »Együtt pályáztam vele Kolozsvárott«, ami annyit jelent, hogy az illető pályatárssal együtt volt szerződtetve.

**Pancsovai színészet.** Pancsován az első magyar színtársulat 1879. okt. havában mutatkozott be, Szuper Károly igazgatása alatt. Tagok voltak: Szuperné, Ferencz, Csillag Amália, Németh Lenke, Ferenczy, Leővey, Hatvani Károly Tóth stb. »A Színpad« erről a nagyjelentőségű eseményről ezekben számol be: »Szuper Károly jól szervezett merész színtársulata kitűnő pártfogásban részesül Pancsován, idegen városban, hol most van először magyar színészet. Üttörésük valószínűségi diadallal jár; még az idegen ajkúak is örvendenek, hogy e falak közt végre magyar hangokat hallanak s a színészeket a színházban nem csak éljenekkel, hanem »zsiviók«-kal és »hoch«-okkal fogadják s még az uccán is brávozzák!... (1879. nov. 16.). 1882. nyarán Polgár Gyula, 1884-ben Jáni János, 1885-ben pedig Pesti Ithász Lajos társulata játszott a városban. Újabb: 1910. júl. havában Polgár Károly, 1913. dec. 3-tól Fehér Vilmos volt itt a színingazgató. 1916. máj. havában Szabados László igazgatót hívták meg.

**Pánczél Lajos,** író és hírlapíró, sz. 1897. jan. 10-én, Temesvárott. Középiskolai elvégzése után hírlapíró lett. 1924. óta az »Újság« belső munkatársa. Szín-